

Helsingin kaupunki

Loppuraportti tilivuoden 2007 tilintarkastuksesta
29.4.2008

Ernst & Young Oy

Sisällysluettelo

1 Tarkastajat ja asiantuntijat	1
2 Hallinnon tarkastus	1
3 Talousarvio	2
4 Valtionosuudet	2
5 EU – ja muut tuet	2
6 Sisäinen valvonta.....	2
6.1 Taloushallintopalveluiden (TALPA) ja virastojen työ- ja vastuujako...	2
6.2 Kirjanpito- ja tilinpäätösprosessi	3
6.3 Johtopäätös sisäisen valvonnan järjestämisestä	3
7 Tilinpäätös	3
7.1 Toimintakertomus	3
7.2 Talousarvion toteutumisvertailu.....	3
7.3 Tuloslaskelma	3
7.4 Tase	4
7.5 Rahoituslaskelma.....	5
7.6 Liitetiedot	5
7.7 Liikelaitosten ja rahastojen tilinpäätökset	5
7.8 Konsernivalvonta.....	5
7.9 Johtopäätös konsernivalvonnan järjestämisestä	6
7.10 Konsernitilinpäätöksen laatiminen.....	6
7.11 Konsernitilinpäätös	6
7.12 Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä	7

© 2008 Ernst & Young Oy, Elielinaukio 5 B, 00100 Helsinki
Puhelin 0207 280 190, faksi 0207 280 194
Y-tunnus 1638549-4, kotipaikka Helsinki
www.ey.com/fi

1 Tarkastajat ja asiantuntijat

JHTT -yhteisö Ernst & Young Julkispalvelut Oy on suorittanut toukokuussa 2007 - huhtikuussa 2008 Helsingin kaupungin tilivuoden 2007 lakisääteisen tilintarkastuksen tarkastuslautakunnalle 18.6.2005 esitellyn vuosien 2005 - 2008 tilintarkastussuunnitelman ja 13.6.2007 esitellyn vuoden 2007 työohjelman pohjalta. Tarkastajina ovat olleet vastuullisen JHTT-tilintarkastajan, KHT Jarmo Lohen lisäksi tarkastusaluevastuullisina tilintarkastajina JHTT, KHT Tiina Lind ja JHTT, KHT Mikko Ryttilähti. Tarkastusryhmässä vastuullisten tilintarkastajien apuna ovat toimineet tilintarkastajat Mirja Fraktman, Jani Hautala, Tiina Jylhä, Martin Kaldenbach, Teemu Karake, Kati Keski-Karhu, JHTT Eeva Koivula, Sirpa Korkea-aho, KHT, JHTT Ari Lehto, Tomi Marttila, Ilona Meurman, Jenni Mäkelä, Tania Nawfal, KHT Pasi Pekkarinen, Heidi Pirttijoki, Juha Saukoniemi, Linda Sjöholm, KHT Marko Tiilikainen ja Liisa Urrio. Tietohallinnon tarkastuksesta ovat vastanneet Sauli Aalto-Setälä, Juha Sainio, Mikko Teikari ja Teemu Virtanen.

Tarkastusryhmän työtä ovat tukeneet arvonlisävero-, ja rahoitusriskien tunnistamisessa Ernst & Youngin asiantuntijat. Arvonlisäverotuksen asiantuntijana on toiminut Harri Huikuri.

Tilintarkastusta on suoritettu käyttäen apuna kaupungin tarkastusviraston tekemää työtä sovitun suunnitelman mukaisesti. Lisäksi olemme perehtyneet kaupungin sisäisen tarkastuksen raportteihin.

Tilivuoden 2007 tilintarkastuksesta on annettu väliraportit 14.11.2007 ja 24.1.2008.

Seuraavassa on selostettu tammi - huhtikuussa 2008 suoritettuja tarkastustoimenpiteitä ja niihin liittyviä tarkastushavainnoja. Tarkastusviraston tarkastajat ovat raportoineet virastoille ja laitoksille erikseen omista tarkastushavainnoistaan, joista tilintarkastuksen kannalta oleelliset havainnot on sisällytetty tähän raporttiin. Tarkastuksessa esille tulleista havainnoista on raportoitu myös asianomaisten virastojen ja laitosten vastuuhenkilöille. Havaittujen virheiden ja puutteiden korjaamiseksi on useimmissa virastoissa ja laitoksissa ryhdytty jo asianmukaisiin toimenpiteisiin.

2 Hallinnon tarkastus

Olemme perehtyneet Helsingin kaupungin johto- ja ohjesääntöjen muutoksiin sekä tutustuneet muihin alemmalla tasolla annettujen ohjeiden ja määräysten sisältöön sekä seuranneet niiden noudattamista. Olemme lukeneet kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen sekä lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien pöytäkirjat sekä seuranneet niiden päätösten toimeenpanoa ja noudattamista. Lisäksi olemme tutustuneet eri virastojen ja laitosten keskeisiin johtoryhmien pöytäkirjoihin kirjattuihin sekä yksiköiden johtajien tekemiin kirjallisesti dokumentoituihin päätöksiin. Tarkastuksessa on seurattu muun muassa sitä, että kokousten esityslistan asiat on valmisteltu ja pöytäkirjat laadittu kuntalain ja kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Käytettävissämme ovat olleet tarkastusviraston hallinnon tarkastuksesta laatimat muistiot ja selonteot. Niissä esille tulleet havainnot on annettu tarkastettaville tiedoksi toimenpiteitä varten.

Olemme lisäksi käyneet läpi kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä tilinpäätöksen kannalta keskeisten virastojen ja laitosten lautakuntien pöytäkirjat alkuvuoden 2008 osalta sen varmistamiseksi, että tilivuoden jälkeiset olennaiset tilinpäätökseen 2007 mahdollisesti vaikuttavat asiat on huomioitu tilinpäätöksessä.

Hallinnon laillisuuden tarkastuksen olennaiset havainnot on raportoitu väliraporteissamme.

3 Talousarvio

Vuoden 2007 talousarvion käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosiin liittyen valtuusto on päättänyt tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen sitovien taloudellisten tavoitteiden ylitysoikeuksista ja käyttötarkoituksen muutoksista sekä hyväksynyt sitovien toiminnallisten tavoitteiden poikkeamat.

Tarkastusvirasto on tarkastanut tilivuoden 2007 talousarvion toimialakohtaisia muutoksia, joista valtuustoa alemmat tasot ovat päättäneet.

4 Valtionosuudet

Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annettujen tietojen oikeellisuus on tarkastettu.

5 EU – ja muut tuet

EU -tukien tarkastuksessa on pyritty varmistumaan siitä, että kaupungin EU -hankkeiden osalta on noudatettu hakemusmenettelystä annettuja ohjeita, hankekohtaisia päätöksiä sekä 1.9.2000 annettua ohjetta menettelytavoista, jotka koskevat koordinointia, vastuuta, talousarviota, hankintoja, kirjanpitoa ja arvonnisäverotusta.

6 Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan viitekehys voidaan jakaa viiteen osa-alueeseen: Helsingin kaupungin sisäisen valvonnan tilaa ja toimivuutta on tilintarkastuksessa arvioitu COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) viitekehyksen pohjalta. Tärkeimmät sisäisen valvonnan tehtävät ovat varmistaa osaltaan tavoitteiden saavuttaminen, taloudellisen raportoinnin luotettavuus sekä lakien ja organisaation ohjeistuksen noudattaminen. valvontaympäristö, riskien arviointi, valvontatoimet, informaatio ja kommunikaatio sekä seuranta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.10.2007 COSOn viitekehykseen perustuvan yleisohjeen ”Sisäinen valvonta Helsingin kaupungissa”.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa tehtyjä havaintoja ja annettuja kehittämissuosituksia on selostettu tilikauden aikaisissa raporteissa.

6.1 Taloushallintopalveluiden (TALPA) ja virastojen työ- ja vastuujako

Tarkastuksen kohteena on ollut TALPAn toiminnot sekä sen ja virastojen välinen työ- ja vastuujako. TALPA on kuluneena vuonna panostanut erityisesti yhteistyöhön ja tiedonkulkuun sen ja virastojen välillä. Epäselvyyttä on edelleen ollut joidenkin virastojen osalta siitä, kenen vastuulla on valvoa kirjanpidon oikeellisuutta ja täydellisyyttä. *TALPA on vastuussa virastojen kirjanpidon hoitamisesta ja asianomaisen viraston vastuulla on valvoa kirjanpidon oikeellisuutta ja täydellisyyttä. TALPAn ja virastojen ja laitosten tulee edelleen kehittää yhteistyötä ja tiedonkulkua.*

6.2 Kirjanpito- ja tilinpäätösprosessi

Maa-alueiden luovutukset, hankinnat, vaihdot ja kaavoituskorvaukset

Kaupungin maa-alueiden luovutusten, hankintojen, vaihtojen ja kaavoituskorvausten kirjanpidollinen hallinnointi on ollut puutteellista, mikä on aiheuttanut mm. sitä, että kirjanpitäjillä ei ole ollut tarpeellisia tietoja tai dokumentaatiota kirjausten tekemiseen eikä tehtyjä kirjauksia todenna riittävän yksityiskohtaiset erittelyt. *Kehotamme kiinteistövirastoa laatimaan juoksevasti yksityiskohtaiset erittelyt maa-alueiden luovutuksista, hankinnoista, vaihdoista ja kaavoituskorvauksista sekä toimittamaan ne säännöllisesti kirjanpitoon.*

Pankkitilit, myyntisaamiset, ostovelat, palkat

Pankkitilien, myyntisaamisten, ostovelkojen ja palkkojen täsmäytyksiä ei systemaattisesti dokumentoida täsmäytyslomakkeilla, eikä täsmäytyksiä kaikkien virastojen ja laitosten osalta ole kuukausittain laadittu. *Suosittelimme ottamaan systemaattisesti käyttöön täsmäytyslomakkeen, jonka laatija kuukausittain laatii ja esimies hyväksyy.*

6.3 Johtopäätös sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin sisäinen valvonta on järjestetty olennaisilta osin asianmukaisesti.

7 Tilinpäätös

Helsingin kaupungin tilivuoden 2007 tilinpäätös on todettu olennaisilta osiltaan laadituksi kuntalakia ja soveltuvien osin kirjanpitolakia noudattaen.

Tilinpäätös on todettu johdetuksi oikein kaupungin kirjanpidon eri osista.

Tilinpäätöstä varmentavat olennaisilta osiltaan asianmukaiset tase-erittelyt.

Seuraavissa kappaleissa on käsitelty eräitä tilinpäätökseen liittyviä keskeisempiä eriä ja havaintoja.

7.1 Toimintakertomus

Toimintakertomus sisältää sitä koskevien säännösten edellyttämät selvitykset ja tiedot.

7.2 Talousarvion toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumalaskelman tekstiosassa on toimintapääoman muutoksesta ja erosta talousarvioon virheelliset luvut. Lauseen tulisi kuulua ”Talousarvion mukaisen rahoituslaskelman toimintapääoman muutos oli 6,1 miljoonaa euroa, mikä on 275,0 miljoonaa euroa suurempi kuin talousarviossa ennakoitiin.”

Talousarvion toteutumisvertailussa on esitetty sitä koskevien säännösten edellyttämät tiedot.

7.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma antaa oikean kuvan tilivuoden tuloksen muodostumisesta.

Satunnaiset tuotot

Myllypuroon kohdistuvaa pakollista varausta purettiin 20 miljoonaa euroa, millä kirjattiin edellisenä vuonna aiheettomasti kirjattua varauksen lisäystä.

Vapaaehtoisten varausten muutos

Vapaaehtoisten varausten nettolisäys 48 miljoonaa euroa muodostuu:

- Helsingin Sataman Vuosaaren satamahankkeen investointivarausten nettolisäyksestä 33,0 miljoonaa euroa,
- Helsingin kaupungin liikennelaitoksen muun muassa raitiolinja 9:n rakentamiseen, vanhojen metrovaunujen peruskorjauksiin ja metrosiltojen perusparannuksiin liittyvästä investointivarausten nettolisäyksestä 9,1 miljoonaa euroa,
- Helsingin Energian ympäristöpennivarausten lisäyksestä 0,2 miljoonaa euroa,
- Helsingin Veden investointivarausten lisäyksestä 10,0 miljoonaa euroa liittyy Jätkäsaaren uuden alueverkoston rakentamiseen ja Etu- ja Taka-Töölön vesi- ja viemäriverkoston saneeraukseen. Investointivarausta on purettu 3,1 miljoonaa euroa Kulosaaren kaupunginosan saneeraustöiden valmistuttua, joten Helsingin Veden investointivarausten nettolisäys on 6,9 miljoonaa euroa sekä
- Helsingin Tekstiilipalvelun investointivarausten vähennyksestä 0,7 miljoonaa euroa liittyen pesulinjaston hankintaan.

7.4 Tase

Tase antaa oikean kuvan kaupungin taloudellisesta asemasta 31.12.2007.

Keskeneräinen käyttöomaisuus

Keskeneräiseen käyttöomaisuuteen sisältyy lähiörahaston rahoittamia hankkeita sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen osalta. Tilille oli kirjattu useita pienarvoisia hyödykkeitä, jotka yksittäisinä hankintoina tulee kirjata hankintavuonna kuluksi. *Virastojen tulee varmistaa, että käyttöomaisuuteen ei kirjata vuosikuluna käsiteltäviä käyttötalousmenoja.*

Lisäksi keskeneräiset hankinnat sisältävät liikuntaviraston vuosikuluna käsiteltäviä hankintoja, yksilöimättömiä hankintoja ja negatiivisia saldoja. Kiinteistöviraston, pelastuslaitoksen ja rakennusviraston keskeneräinen käyttöomaisuus sisältää hankkeita, jotka ovat valmistuneet vuonna 2007 tai sitä ennen. *Kehotamme siirtämään valmistuneet hankkeet viivytyksettä valmiiseen käyttöomaisuuteen sekä kirjaamaan kuluksi aktivointikelvottomat erät. Lisäksi kehotamme selvittämään yksilöimättömät hankinnat ja negatiiviset saldot ja korjaamaan ne vuoden 2008 aikana.*

Rakennukset

KIJ -käyttöomaisuusjärjestelmä sisältää rakennuksia yhteensä noin 3,8 miljoonaa euroa enemmän kuin pääkirjanpito. *Kehotamme kiinteistövirastoa selvittämään erot, tekemään tarvittavat korjaukset ja huolehtimaan jatkossa säännöllisistä ja dokumentoiduista täsmäytyksistä.*

Muut saamiset

Elatustukimaksusaamiset on arvostettu taseessa todennäköiseen arvoonsa 3,3 miljoonaa euroa (ed. vuonna 7,1 miljoonaa euroa). Liitetiedoissa on ilmoitettu elatustukimaksusaamisten olevan kokonaisuudessaan 31,0 miljoonaa euroa (31,6 miljoonaa euroa). Perinnästä on poistettu vuonna 2007 elatustukimaksusaamisten vanhenemisen johdosta yhteensä 3,4 miljoonaa euroa (3,3 miljoonaa euroa). Elatustukipäätösten toimeenpano ja elatusavun perintä siirtyy kunnilta Kelalle 1.4.2009 lukien. Kunnille korvataan valtionosuusjärjestelmän kautta vuosien 2009 - 2013 aikana niille kuuluva osuus perityistä elatusavuihin.

Pakolliset varaukset

Myllypuron Alakiventien alueella todettiin vuonna 1998 maaperän saastuminen alueella aikaisemmin sijainneen kaatopaikan johdosta. Pakollisen varauksen kokonaismäärä on 5,7 miljoonaa euroa ja se on tarkoitus käyttää vastaisiin saastuneiden alueiden kunnostamistöihin. *Saastuneiden alueiden*

kunnostamistöiden määrään liittyy edelleen epävarmuutta. Suosittelemme, että pakollisen varauksen määrää tarkennetaan kustannusarvioiden täsmentyessä.

Hanasaaren A-voimalaitoksen purkaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.12.2006 hankesuunnitelman Hanasaaren A-voimalaitoksen purkamisesta, nykyisen kivihillen avovarastoalueen vapauttamisesta muuhun käyttöön sekä korvaavan kivihillilogistiikan toteuttamisesta. Helsingin Energia teki kyseiseen hankkeeseen liittyvän pakollisen varauksen 20,8 miljoonaa euroa vuonna 2006. Arvio hankkeen kokonaiskustannuksista tarkentui vuoden 2007 aikana siten, että varausta purettiin 3,6 miljoonaa euroa. Lisäksi varausta purettiin 1,2 miljoonaa euroa toteutuneita kustannuksia vastaan. Hankkeeseen liittyvä pakollinen varaus on näiden kirjausten jälkeen tilinpäätöksessä 16,0 miljoonaa euroa.

7.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laadittu yleisohjeen mukaisesti. Laskelma osoittaa kuluneelta tilikaudelta 52,5 miljoonaa euroa kassavarojen lisäystä, kun edellisenä vuonna lisäys oli 149,6 miljoonaa euroa.

7.6 Liitetiedot

Liitetiedoissa on esitetty olennaisilta säännösten edellyttämät tiedot muun muassa taloudellisista vastuista.

7.7 Liikelaitosten ja rahastojen tilinpäätökset

Tilinpäätöstietoina on esitetty Helsingin Energian, Helsingin Veden, Helsingin Sataman, Helsingin kaupungin liikennelaitoksen, Helsingin kaupungin palvelukeskuksen ja Helsingin Tekstiilipalvelun tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat sekä asuntolainarahaston, asuntotuotantorahaston, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston, vakuutusrahaston ja innovaatorahaston tuloslaskelmat ja taseet, jotka perustuvat näiden liikelaitosten ja rahastojen erillistilinpäätöksiin.

Lisäksi tilinpäätöstietoina on esitetty Helsingin Energian sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain edellyttämät tiedot.

7.8 Konsernivalvonta

Kuntalain muutoksella 27.4.2007 tilintarkastajien tehtäviin lisättiin konsernivalvonnan asianmukaisen järjestämisen tarkastaminen. Tästä on lausuttava tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 2007.

Konsernin tytäryhtiöiden ja -säätiöiden tilintarkastuksen järjestämisestä huolehtii tarkastuslautakunta tarkastusviraston avustuksella. Konserniyhteisöjen tilintarkastajien tehtäviin kuuluu emokunnan tilintarkastajien ohjeiden mukaisesti tarkastaa konserniyhteisön konsernitilinpäätökseen annettavat tiedot ja raportoida tehdystä tarkastuksesta emokunnan tilintarkastajalle sovituissa aikatauluissa.

Konsernin tytäryhtiöiden, säätiöiden, yhteisyhteisöjen, osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien (yhteensä 173 kappaletta) tilintarkastajia pyydettiin antamaan lausunto konsernitilinpäätöslomakkeiden tarkastamisesta helmikuun 12. päivään mennessä eli samanaikaisesti, kun konserniyhteisö on raportoinut tietonsa konsernitilinpäätöksen laatijoille. Näin varmistetaan konsernitilinpäätöksessä käytettävien tietojen oikeellisuus. Helmikuun 28. päivään mennessä lausuntoja oli saatu 49 tytäryhteisöstä ja niitä puuttui 66 tytäryhteisöstä. Huhtikuun 28. päivään mennessä olemme saaneet lähes kaikista tytäryhteisöistä ja kuntayhtymistä lausunnot ja tilintarkastuskertomukset. Olemme saaneet konsernitilinpäätöksen tilintarkastajina

huomattavan osan tytäryhteisöjen ja huomattavan kuntayhtymän tilintarkastajien lausunnot muutamaa päivää ennen emokunnan tilintarkastuskertomuksen antamista. Tämä toimintatapa ei ole antamiemme ohjeiden mukaista. Olemme emokunnan tilintarkastajina raportoineet samasta ongelmasta vuosina 2003 – 2005. Konsernivalvonta ei tältä osin ole toteutunut asianmukaisella tavalla. *Kehotamme varmistamaan sen, että tytäryhteisöjen tilintarkastajat jatkossa noudattavat konsernin tarkastusohjeita.*

Konsernin tytäryhtiöistä, -säätiöistä, kuntayhtymistä, omistusyhteisyyksistä ja osakkuusyhteisöjen tilintarkastajista ei ollut käytettävissä ajantasaisia nimi- ja yhteystietoja. *Kaikkien konserniyhteisöjen tilintarkastajista tulee pitää ajantasaista luetteloa, mikä osaltaan varmistaa ohjeiden tiedottamisen kattavasti.*

7.9 Johtopäätös konsernivalvonnan järjestämisestä

Edellä esitetty huomioon ottaen konsernivalvonta on järjestetty olennaisilta osin asianmukaisesti.

7.10 Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Talous- ja suunnittelukeskus laatii mm. konsernitietojen ilmoituslomakkeet, ohjeistaa konserniyhteisöjen talousvastaavat tietojen toimittamisesta ja konsernin laskentasäännöistä sekä tekee konsernitilinpäätösyhdistelyt. Vuoden 2007 konsernitilinpäätöksen ohjeistus konserniyhteisöille toimitettiin tytäryhtiöille, -säätiöille ja kuntayhtymille 18.1.2008 sekä osakkuusyhtiöille ja yhteisyyksille 6.2.2008. Tämän jälkeen emokunnan tilintarkastajat ohjeistivat konserniyhteisöjen tilintarkastajat.

Suosittelimme jatkossa lähettämään alustavan konsernitilinpäätöksen laatimisaikataulun tiedoksi konserniyhteisöille ja niiden tilintarkastajille jo syyskuussa. Näin varmistutaan siitä, että konserniyhteisöjen tilinpäätösten valmistelijat ja heidän tilintarkastajat ovat tietoisia aikataulusta ja osaavat varautua siihen.

Lisäksi suosittelimme, että konsernitilinpäätösohjeet konserniyhteisöille lähetään tulevina vuosina viimeistään loka-marraskuussa, jotta konserniyhteisöillä on riittävästi aikaa perehtyä niihin.

Konsernitilinpäätöstä varten pyydyt tiedot eivät kaikilta osin ole olleet riittävän yksityiskohtaiset konsernin tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetietojen laatimiseksi yleisohjeiden mukaisesti. *Suosittelimme tarkentamaan ja täydentämään konsernitilinpäätösohjeita tältä osin.*

7.11 Konsernitilinpäätös

Helsingin kaupunki on laatinut vuodelta 2007 konsernitilinpäätöksen, joka sisältää taseen ja sen liitetietojen lisäksi ensimmäistä kertaa tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot. Konsernin tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niitä koskevista liitetiedoista ei ole yleisohjeeseen perustuen esitetty edellisen vuoden vertailutietoja.

Helsingin kaupungin konsernitaseeseen on yhdistelty 115 tytärosakeyhtiötä, 9 säätiötä, 5 kuntayhtymää, 3 yhteisyyttä ja 41 osakkuusyhteisöä.

Konsernin toimintatuotot ovat yhteensä 1.997,3 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 261,1 miljoonaa euroa. Rahoituslaskelma osoittaa kuluneelta tilikaudelta 44,5 miljoonaa euroa kassavarojen lisäystä. Konsernitaseen loppusumma on 12.650,2 miljoonaa euroa (2006: 12.038,4 miljoonaa euroa).

Emokunnan pitkäaikaisen vieraan pääoma on 670 miljoonaa euroa ja konsernin 2.780 miljoonaa euroa. Konserniyhdistelyt ovat lisänneet vierasta pääomaa 2.110 miljoonaa euroa (1.993 miljoonaa euroa). Konsernitaseen mukainen omavaraisuusaste on 62,5 % (62,1 %), kun se kaupungin taseen mukaan on 76,9 % (76,6 %).

Konsernin rahoituslaskelmassa on esitetty investointien rahavirta kohdassa investointimenot, rahoitusosuudet ja luovutustulot yhdellä rivillä, joka on nimetty virheellisesti ”Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloiksi”.

Konsernitilinpäätöksen vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevaa liitetietoinformaatiota on täydennetty ja tarkennettu edellisestä vuodesta. *Suosittelimme vielä täydentämään vastuutietoja seuraavasti:*

- *Vastuutiedot veloista, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita, tulee sisältää tiedot velan määrästä ja vakuudeksi annettujen kiinnitysten tai osakkeiden kirjanpitoarvoista.*
- *Kun emokunnan ja konsernin vastuusitoumukset ovat esitetty erillisinä, tulee konsernin vastuutietoina esittää myös emokunnan vastuutietoina esitetyt myönnetyt nostamatta olevat antolainat ja ympäristövastuut.*

Suosittelimme esittämään emokunnan ja konsernin liitetiedot tasekirjassa rinnakkain kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista esimerkin mukaisesti.

7.12 Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä on kuntalain mukainen.

Tuloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä muodostui liikelaitosten ylijäämistä ja talousarvion mukaisen tuloslaskelman jäämästä seuraavasti (1.000 euroa):

Helsingin Energia	217 564
Helsingin Vesi	2 861
Helsingin Satama	0
Helsingin kaupungin liikennelaitos	0
Helsingin kaupungin palvelukeskus	3 276
Helsingin Tekstiilipalvelu	12
Talousarvion toteumalaskelman mukainen ylijäämä	34 082
Tilikauden ylijäämä	257 795

Helsingissä, 29. huhtikuuta 2008

Ernst & Young Julkispalvelut Oy
JHTT -yhteisö

Jarmo Lohi
JHTT, KHT

Jakelu

Tarkastuslautakunta
Kaupunginjohtaja
Apulaiskaupunginjohtajat

Rahoitusjohtaja
Kaupunginkamreeri
Taloushallintopäällikkö
Talousarviopäällikkö
Tietotekniikkapäällikkö
Virastopäälliköt
Toimitusjohtajat
Talousjohtajat
Talouspäälliköt
Hallintojohtajat
Hallintopäälliköt

Tiedoksi

Tarkastusvirasto
Sisäinen tarkastus
Oikeuspalvelut